Vinařský věstník

1
2023

Obsah:

Z domova 2
Nebezpečné potraviny – víno (leden 2023) 6
Ze zahraničí 7

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Informace pro žadatele opatření „Restrukturalizace a přeměna vinic“ ve vztahu k ne/realizaci opatření do 31. 5. 2023

V Praze dne 16. 1. 2023

Vážení žadatelé,

níže uvedené informace jsou určeny těm z vás, kteří v rámci platnosti aktuálního plánu podpor (2019–2023) podali žádost o poskytnutí podpory na opatření „Restrukturalizace a přeměna vinic“, přičemž do současné doby nebylo z vaší strany k dané žádosti podáno Oznámení o realizaci opatření.

Opatření má být realizováno a oznámení doručeno Fondu v souladu s § 3 odst. 8 nařízení vlády č. 147/2018 Sb., ve znění pozdějších předpisů nejpozději do 31. května čtvrtého kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, ve kterém byla žádost podána. Zároveň má být oznámení v souladu s § 3 odst. 10 téhož nařízení doručeno Fondu nejpozději do 31. 5. 2023.

Níže uvádíme situace (společně s následným postupem), které mohou ve vztahu k ne/realizaci opatření nastat.

1. Žadatel stihne vše – klučení i výsadbu včetně registrace v LPIS a Registru vinic a podání Oznámení o realizaci opatření do 31. 5. 2023 → (standardní postup stejný jako dosud).

2. Žadatel vyklučil a zahájil realizaci, ale nestihne zrealizovat opatření a podat Oznámení o realizaci opatření do 31. 5. 2023, resp. opatření zrealizuje a podá Oznámení o realizaci opatření až např. v červnu 2023 → Bude zastaveno řízení o žádosti a žadatel podporu neobdrží!

3. Žadatel vyklučil vinici, ale neprovedl výsadbu a tudíž nepodá Oznámení o realizaci opatření do 31. 5. 2023 → povolení pro opětovnou výsadbu, která žadateli vzniknou na základě klučení dané vinice, bude možné využít v rámci platnosti nového Strategického plánu, ale žadatel nebude mít nárok na zvýšenou sazbu kompenzující ztrátu příjmů* (zároveň žadatel nebude moci dané POOV využít v rámci nového podopatření „Změna typu opěrné konstrukce“). Doporučujeme vinohradníkům, kteří v současnosti plánují klučit, aby zvážili zda-li stihnou do 31. 5. 2023 vysadit novou vinici a podat Oznámení o realizaci.

4. Žadatel nestihne do 31. 5. 2023 realizovat část žádosti, ale část ano:

a) Žadatel některou/některé z vinic do 31. 5. 2023 nevyklučí (a tudíž ani do 31. 5. 2023 nestihne vysadit novou vinici/vinice o ploše odpovídající klučené vinici/vinicím) → u vinic, které klučeny nebudou (a žadatel zvažuje jejich využití pro restrukturalizaci v budoucnu), doporučujeme neprovádět žádné úkony/operace spojené s klučením (aby mohla být vinice případně použita v rámci žádosti nového programového období s nárokem na zvýšenou sazbu kompenzující ztrátu příjmů* za dobu, než začne plodit nová vinice); podat žádost o změnu žádosti (ještě před podáním oznámení o realizaci opatření!) a ponížit adekvátně (z pohledu výměr) nově vysazované vinice/DPB, jinak by se žadatel vystavil riziku udělení sankce za nerealizaci opatření dle čl. 54 odst. 4 nařízení č. 2016/1149.

b) Žadatel do 31. 5. 2023 vyklučí a stihne u některých vinic/DPB vysadit (nebo již výsadbu provedl) a u zbývajících DPB výsadbu do 31. 5. 2023 nestihne → ze stávající žádosti stáhnout (ještě před podáním oznámení o realizaci opatření!) ony DPB, na kterých výsadbu do 31. 5. 2023 nerealizuje (a neuvede je tedy ani v oznámení o realizaci), jinak by se žadatel vystavil riziku udělení sankce za nerealizaci opatření dle čl. 54 odst. 4 nařízení č. 2016/1149. POOV vzniklá z vyklučených vinic a nevyužitá v rámci stávající žádosti, bude možné využít v žádosti nového programového období, ale bez nároku na zvýšenou sazbu kompenzující ztrátu příjmů* (zároveň žadatel nebude moci dané POOV využít v rámci nového podopatření „Změna typu opěrné konstrukce“)

Obecně platí, že pokud žadatel do 31. 5. 2023 neprovede klučení/výsadbu, nesmí /neměl by/ zahájit operace spojené s klučením nebo výsadbou nové vinice před kontrolou realizovanou ze strany SZIFu v rámci nové žádosti podané v době platnosti Strategického plánu 2023–2027.

* Pro realizace opatření uskutečněné do 31. 5. 2023 (Oznámení o realizaci opatření podáno do 31. 5. 2023), kdy žadatel klučí vinice v rámci podané žádosti o poskytnutí podpory dle NV č. 147/2018 Sb., žadatel má nárok na náhradu ztráty příjmu ve výši 120 000 Kč na 1 ha osázené plochy vinice. Pro žádosti podané od 1. 6. 2023 se náhrada ztráty příjmu zvyšuje na 140 000 Kč na 1 ha osázené plochy vinice (klučení musí proběhnout až po kontrole na místě v rámci žádosti o poskytnutí dotace podané po 1. 6. 2023!).

Výše uvedené je rovněž shrnuto v diagramu, který je vyvěšen na stránkách Fondu (v téže sekci jako tato zpráva) a dle kterého je taktéž možné se orientovat.

SZIF, oddělení metodiky vybraných opatření PRV a SOT s vínem

Společnost PGRLF, a.s., spouští nová pravidla programu Finanční podpora pojištění

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s., upravuje od 1. ledna 2023 pravidla pro poskytování podpor v rámci programu Finanční podpora pojištění.

Cílem programu Finanční podpora pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců, s cílem dosáhnout vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace nákladů na úhradu pojistného, vynaloženého na pojištění plodin nebo hospodářských zvířat.

„Program Finanční podpora pojištění je důležitou podporou zemědělců a jejich podnikání a rovněž patří k nejvyhledávanějším titulům PGRLF – jen ▸

v letošním roce podalo žádost o podporu v tomto programu více než 8 200 zemědělských prvovýrobců. Od spuštění tohoto titulu tak fond vyplatil více než 7,4 mld. Kč," řekl předseda představenstva PGRLF, a.s., Josef Kučera.

Maximální výše Podpory je stanovena v rozmezí:

- od 35 % do 65 % prokázaných uhrazených nákladů na Pojištění speciálních plodin,
- od 10 % do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na Pojištění ostatních plodin,
- od 25 % do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na Pojištění hospodářských zvířat.

Žádost je možné podat spolu s čestným prohlášením pouze elektronicky prostřednictvím internetové adresy https://zadost.pgrlf.cz. Příjem žádostí je vždy spuštěn od 1. ledna a ukončen 31. října. Veškeré informace jsou pro klienty k dispozici na webových stránkách společnosti na www.pgrlf.cz.

PGRLF, BARBORA ŠENFELDOVÁ, 1. 1. 2023

Pravidla souběhu ekologické a konvenční produkční jednotky

19.12.2022 – Z důvodu často kladených dotazů ohledně pravidel souběhu ekologické a konvenční produkční jednotky, níže uvádíme shrnutí tohoto tématu (článek 9 nařízení (EU) 2018/848).

PRAVIDLA ROSTLINNÉ PRODUKCE

Pěstování rostlin různých odrůd, včetně ovoce a zeleniny, které lze snadno odlišit – obecné podmínky: Podnik musí být rozdělen na jasně a účinně oddělené ekologické produkční jednotky, produkční jednotky v přechodném období a konvenční produkční jednotky, pokud se v případě konvenčních produkčních jednotek u rostlin jedná o různé odrůdy, které lze snadno odlišit.

Příklad: Na ekologické i konvenční jednotce farmy lze pěstovat takové druhy/odrůdy plodin, jejichž produkce je od sebe snadno odlišitelná, např. pšenici špaldu a pšenici setou, červené a bílé zelí, jasně odlišitelné odrůdy ovoce, hroznového vína, chmele, zeleniny atd.

Pěstování víceletých plodin: V případě víceletých plodin, které vyžadují vegetační období v délce alespoň tří let, může jednat o různé odrůdy, jež nelze snadno odlišit, nebo o stejné odrůdy, je-li dotčená produkce součástí plánu přechodu a začíná-li přechod poslední části plochy související s danou produkcí na ekologickou produkci v co nejbližší době a je dokončen nejpozději do pěti let.

Vysvětlení: V případě víceletých plodin, které vyžadují vegetační období alespoň v délce tří let, může zemědělec pěstovat stejné odrůdy nebo odrůdy, které nejdou snadno odlišit pouze za předpokladu, že je dotyčná konvenční jednotka součástí přechodu a že přechod všech částí této jednotky bude dokončen nejpozději do pěti let.

Pokud jsou různé pěstované odrůdy snadno rozeznatelné, není povinnost zavádět plán pro přechod do ekologie, ale podnik musí být rozdělen do jasně a efektivně oddělených produkčních jednotek pro ekologickou, přechodnou a konvenční produkci.

Podmínky souběhu pěstování víceletých plodin:

- zemědělec oznámí začátek sklizně každého z dotčených produktů příslušné kontrolní organizaci nejméně 48 hodin předem;
- po skončení sklizně zemědělec informuje příslušnou kontrolní organizaci o přesném množství sklizeném z dotčených jednotek a o opatřeních učiněných k oddělení produktů;
- kontrolní organizace po zahájení plánu přechodu každoročně potvrzují plán přechodu a opatření k zajištění účinného a jasného oddělení.

Další pravidla týkající se rostlinné a živočišné produkce

Požadavky týkající se různých druhů a odrůd se neuplatňují v případě výzkumných a vzdělávacích středisek, školek rostlin, množíren osiva a šlechtitelských činností.

Pokud nejsou všechny produkční jednotky podniku provozovány podle pravidel ekologické produkce, hospodářské subjekty:

- uchovávají produkty používané pro ekologické produkční jednotky a pro produkční jednotky v přechodném období odděleně od produktů používaných pro konvenční produkční jednotky;
- uchovávají produkty vyprodukované ekologickými produkčními jednotkami, produkčními jednotkami v přechodném období a konvenčními produkčními jednotkami odděleně;
- vedou odpovídající záznamy dokládající účinné oddělení produkčních jednotek a produktů.

Další informace k souběhům

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství (Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních… (eAGRI))

Nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (CL2018R0848CS0020040.0001.3bi_cp 1..1 (europa.eu))

Metodický pokyn č. 4/2021, kterým se upravují pravidla pro souběžnou ekologickou a konvenční produkci (Metodický pokyn vychází z výše uvedeného nařízení (EU) 2018/848) (MP_c._4_2021___Soubeh_ekologicke_a_konvencni_produkce___text.pdf (mze.cz))

WWW.AKCR.CZ, ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 6. 1. 2023 (KRÁCENO)

Nová vyhláška o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu

Ve Sbírce zákonů byla publikována vyhláška č. 386/2022 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu.

Cílem vyhlášky je uvést právní úpravu v této oblasti do souladu s čl. 32 prováděcí směrnice Komise (EU) 2014/98 z 15. 10. 2014, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o zvláštní požadavky na rody a druhy ovocných rostlin uvedených v příloze I uvedené směrnice, zvláštní požadavky na dodavatele a podrobná pravidla pro úřední inspekce, v platném znění. Dne 31. 12. 2022 skončí přechodné období, které tato směrnice umožňovala a ČR využila, a nadále již nebude možné rozmnožovací materiál ovocných rodů a druhů posuzovat ve dvojím režimu.

Rozmnožovací materiál, který nesplní podmínky prováděcí směrnice 2014/98/EU, je uváděn do oběhu pouze na území ČR (pouze do konce roku 2022) a pravidla pro jeho uznávání nebo přehlížení jako konformního rozmnožovacího materiálu (CAC) jsou upravena ve vyhlášce.

S účinností od 1. 1. 2023 bude rozmnožovací materiál ovocných rodů a druhů regulován jen vyhláškou č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů ▸

a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů. V praxi se tak de facto již děje. Na část množitelských porostů byly dočasně uplatňovány požadavky podle původní úpravy umožněné čl. 32, ale v současnosti už se u všech porostů postupuje pouze podle nových požadavků. Nová úprava představuje větší důraz na nepřítomnost škodlivých organismů v počátečním materiálu použitém pro výrobu konečného výpěstku a na ověření příslušnosti daného materiálu k deklarované odrůdě, což přináší spotřebiteli vyšší kvalitu konečného produktu a nižší potřebu použití chemických přípravků proti škodlivým organismům.

S ohledem na výše uvedené byla vydána nová vyhláška, která nahrazuje dosavadní vyhlášku č. 332/2006 Sb.

WWW.FOODNET.CZ, 2. 1. 2023

Novela vyhlášky č. 221/2002 Sb. kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského

Ve Sbírce zákonů byla publikována vyhláška č. 406/2022 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem novely vyhlášky je zejména:

- upravit jednotlivé položky sazebníku tak, aby výše náhrad nákladů na tyto úkony odpovídala aktuálním požadavkům na úkony i reálným nákladům vynakládaným Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ) na jednotlivé úkony a činnosti,
- změnit strukturu sazebníku a zařadit nové mezilaboratorní porovnávací zkoušky, které se dříve neprováděly,
- zrevidovat a sjednotit stávající položky ve smyslu odstranění duplicit v sazebníku v části „Výše sazby náhrad nákladů za odborné úkony prováděné v rámci rostlinolékařské diagnostiky“ a v části „Výše náhrad za odborné a zkušební úkony spojené s uznáváním množitelských porostů a rozmnožovacího materiálu ostatních druhů a skupin druhů pěstovaných rostlin“.

Novela vyhlášky tak reaguje na růst provozních nákladů, reflektuje aktuální ceny a náročnost provedení jednotlivých pokusů a rozborů a dále zohledňuje technický pokrok a aplikaci nových moderních analytických metod.

WWW.FOODNET.CZ, 2. 1. 2023

ÚKZÚZ upozorňuje na vysokou populační hustotu hraboše polního

Tisková zpráva – Z výsledků lednových pozorování výskytu hraboše polního Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ) vyplývá, že stav jeho populací od podzimu 2022 významně vzrostl. Průměrný počet aktivních východů z nor na hektar celorepublikově stoupl ze 439 v listopadu 2022 na 661 v lednu 2023, což představuje hodnotu 3,3násobku prahu škodlivosti. Aktuálně se hraboš zejména na Moravě dostává po třech letech do dalšího období přemnožení, což velmi podporuje také současný průběh počasí. ÚKZÚZ proto vyzývá zemědělce, aby situaci nepodcenili a využili všechny dostupné a povolené metody ochrany k omezení škodlivého výskytu tohoto škůdce.

Z více než 1 000 pozorování provedených v lednu 2023 byla nadpoloviční většina získána v porostech ozimých plodin a jednoletých kultur. Hodnoty v těchto plodinách dosahují prahu škodlivosti, který představuje pro zimní období hodnotu 200 aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha).

Ve vytrvalých plodinách se hodnoty pohybovaly na úrovni 1 139 AVN/ha (zde je práh škodlivosti 400 AVN/ha), což odpovídá 2,8násobku prahu škodlivosti. Tato čísla představují ohrožení krmných plodin a silná poškození kmínků révy a mladých stromů v jarním období.

Nejvyšších čísel dosáhly populace v Jihomoravském a Olomouckém kraji. Zde se průměrné hodnoty vyhouply na 1 292 AVN/ha (6,5násobek prahu škodlivosti) a 1 252 AVN/ha (6,2násobek prahu škodlivosti), což jsou čísla odpovídající hodnotám kalamitních let.

Výjimkou nejsou počty přesahující 10 000 AVN/ha v porostech řepky nebo ječmene na Brněnsku, Kroměřížsku a Přerovsku. Mimo moravské kraje se ve větší míře objevují vysoké počty hrabošů také na Třebíčsku, Lounsku a Nymbursku.

ÚKZÚZ proto doporučuje zejména na polích s krmnými plodinami a v protierozních travních pásech rozmístění berliček pro dravé ptáky, kteří jsou schopni nástup gradace přirozeně tlumit v jejích počátcích. Řada zemědělců v porostech s přemnoženými hraboši aplikovala rodenticidy do nor již v průběhu podzimu 2022.

V současnosti je třeba provést monitoring stavu populace hraboše (s ohledem na délku 1 generačního cyklu stačí 1× za měsíc) a při překročení prahu škodlivosti zareagovat aplikací rodenticidů do nor, jakmile to podmínky dovolí.

Připomínáme, že aplikace za vlhka urychluje rozpad granulí a stává se tak neúčinnou. Mimo ruční vkládání do nor je možné využít i strojové aplikace rodenticidů, kdy jsou granule uloženy do umělé nory.

Další vývoj populací hraboše bude záviset na počasí v únoru a březnu, kdy začnou rostliny regenerovat a vegetovat. Situaci budeme i nadále sledovat a informovat o vývoji výskytů prostřednictvím Rostlinolékařského portálu nebo tiskových zpráv.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ, 26. 1. 2023

Pěstování révy vinné v České republice v roce 2022

Tisková zpráva – Podle statistických údajů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) bylo v roce 2022 vysázeno o 115 hektarů vinic více než v předešlém roce, ubylo však pěstitelů. Vzestupný trend ve výsadbách PIWI odrůd v České republice nadále pokračuje.

V roce 2022 tvořila obhospodařovaná plocha vinic v ČR přibližně 17 885 hektarů (ha), přičemž produkční potenciál (součet osázené plochy, udělených povolení pro výsadbu a vyklučených vinic) v ČR byl na úrovni 18 495 ha.

K 31. 12. 2022 bylo zaregistrováno 13 732 pěstitelů s osázenými vinicemi na celkové ploše 17 884,9 ha. Ačkoli se počet registrovaných pěstitelů meziročně snížil o 226, celková osázená plocha je vyšší o 19 ha. Okamžitě využitelná plocha pro výsadbu 2022 je přibližně 450 ha.

Pro rok 2022 byla stanovena kvóta pro přidělení povolení pro novou výsadbu vinic ve výši 178,4 ha. Ve stanoveném termínu požádalo o povolení 131 pěstitelů na výměru 81,6 hektarů. V tomto roce nebyla kvóta naplněna, vyhověno bylo všem žadatelům.

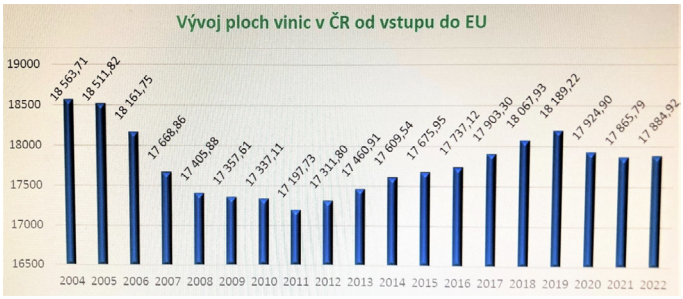

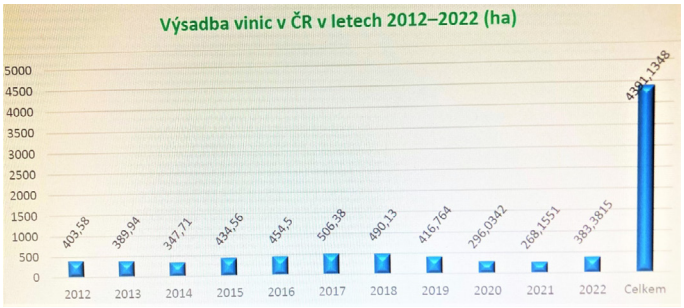

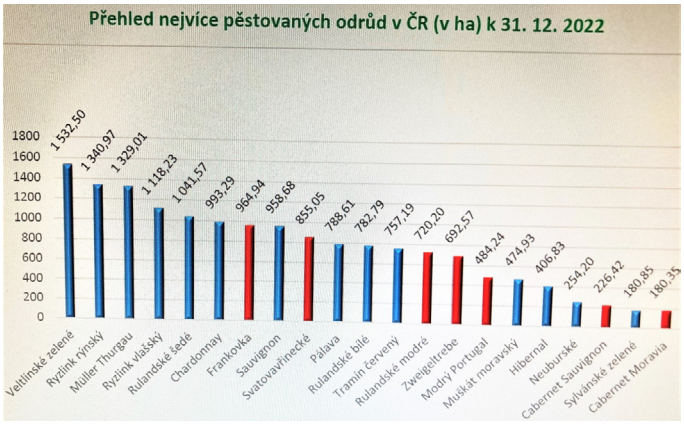

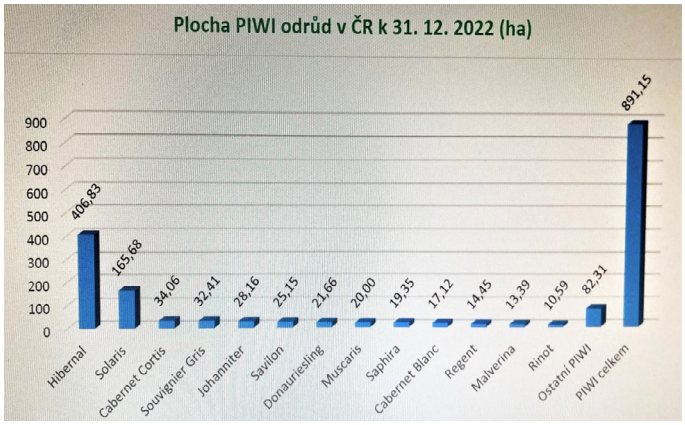

Vloni bylo vysázeno 383,4 ha nových vinic. To je o 115,2 hektarů více než v roce 2021. Mezi nejčastěji vysazované odrůdy révy vinné v tomto roce patřily: Pálava (62,6 ha), Tramín červený (52,8 ha) a Veltlínské zelené (23,7 ha) z bílých odrůd. Z modrých odrůd je to Merlot (10,6 ha). Z PIWI odrůd se nejvíce sázel Hibernal (17,5 ha).

Ve srovnání s minulým rokem ploch vinic mírně přibylo, což bylo ovlivněno zejména vyšší plochou výsadeb.

Z celkových 17 865 ha obhospodařované plochy vinic tvoří necelé tři čtvrtiny odrůdy moštové bílé, jejichž plocha se zvyšuje, zhruba jednu čtvrtinu odrůdy moštové modré a zanedbatelný podíl necelé 0,5 % připadá na stolní a podnožové odrůdy, ke kterým lze přiřadit i šlechtitelský materiál.

Průměrné stáří nejvíce pěstovaných odrůd je 23 let. Zvláštní skupinou jsou odrůdy PIWI, vhodné pro pěstitelské systémy s nízkými vstupy, zejména pro systém ekologického zemědělství (BIO). Jejich výměra byla na konci roku 891 hektarů. To je oproti loňsku o 108 hektarů více. Nejpěstovanější odrůdou v této skupině je Hibernal s aktuální plochou 407 ha.

K největším vinařským obcím v ČR s plochou osázených vinic patřily Velké Bílovice (774 ha), Valtice (595 ha), Čejkovice (524 ha), Mikulov (515 ha), Novosedly (432 ha), Dolní Dunajovice (428 ha), Velké Pavlovice (374 ha), Vrbovec (347 ha) a Sedlec (300 ha). Ve vinařské oblasti Čechy je největší obcí Mělník (109 ha).

Pro rok 2023 je určena kvóta k povolení nové výsadby 178,7 ha. O povolení mohou vinohradníci žádat do 28. 2. 2023.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ, 27. 1. 2023

Zrušení EET od 1. ledna 2023

O tom, že se chystá úplné zrušení elektronické evidence tržeb („EET“) jsme Vás informovali v tomto příspěvku. Dne 28. prosince 2022 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn zákon, který s účinností od 1. ledna 2023 ruší EET. Od uvedeného data nebude možné ani dobrovolné evidování v systému EET. Pokud budou po uvedeném datu zaslány údaje o tržbě z pokladního zařízení, nebudou zaevidovány a pokladní zařízení neobdrží od správce daně fiskální identifikační kód (FIK).

Generální finanční ředitelství vydalo ke zrušení EET tiskovou zprávu; v ní ujišťuje podnikatele, že nemusí činit žádné kroky ve vztahu k Finanční správě. Všechny vydané certifikáty budou automaticky od 1. ledna 2023 neplatné; doposud neukončená řízení o žádostech o povolení pro evidování tržeb budou k uvedenému datu pozastavena.

Po přechodnou dobu (do konce roku 2023) bude poplatníkům umožněno nahlížet na tržby zaslané do systému EET (bude možné i žádat o detailní výpis tržeb).

Pokud Vás k danému tématu zajímá více informací, neváhejte se na nás obrátit.

AUTOR. MICHAELA KOZMINSKÁ, KOZMINSKA@EDMUTILITAS.CZ

Nebezpečné potraviny – víno (leden 2023)

Zdroj: www.potravinynapranyri.cz

Chardonnay, moravské zemské víno bílé CHZO, polosladké

Kategorie: Falšované potraviny

Laboratorní analýza prokázala, že víno bylo vyrobeno z hroznů, které nebyly sklizeny na území České republiky. Nejednalo se tedy o moravské zemské víno. Spotřebitel byl klamán o původu vína.

Obal: keg sud 50L

Množství výrobku v balení: 50 l

Výrobce: plněno Jan Matoušek, Perná 116, IČO: 4417217

Místo kontroly: JAN MATOUŠEK, Kladno (Vítězná 2958, 272 04 Kladno), IČ: 44172117

Země původu: Česko

Směs-bílé víno, polosuché, alk. 12,0 % obj., moravské zemské víno, víno z České republiky

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem sladidla – sacharinu.

Obal: nerezová nádrž o objemu 200 litrů

Výrobce: Jan Navrátil, Pouzdřany, Česká republika

Místo kontroly: JAN NAVRÁTIL, Pouzdřany (Sklepní p.č. 1869, 691 26 Pouzdřany), IČ: 18787479

Země původu: Česko

RIESLING KABINETT HALBTROCKEN, 2016, Mosel

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Víno obsahovalo alergen - oxid siřičitý, který nebyl uveden na obalu.

Šarže: Nr. 25766530417

Obal: skleněná 0,75l lahev, etiketa, uzávěr

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: stáčírna: R. PRÜM D-54470 WEHLEN

Místo kontroly: Kaufland Česká republika v.o.s., Cukrovarská 492/4, 682 01 Vyškov; IČ: 25110161

Země původu: Německo

Burčák, Muškát moravský, země původu Česká republika, č. šarže 02/22

Kategorie: Falšované potraviny

Burčák byl falšován nepovoleným přídavkem 27 % vody. Dále bylo v burčáku překročeno povolené množství pro obsah etanolu z přidaného cukru.

Obal: plastová lahev 2 l, šroubovací uzávěr

Množství výrobku v balení: 2 l

Výrobce: Petr Pospíšil, Moravská Nová Ves, Česká republika

Místo kontroly: Petr Pospíšil, Hrušky (stánek u silnice č. 55 v katastru obce Hrušky, 691 56 Hrušky), IČ: 18785301

Země původu: Česko

Pálava, Víno zemské, Polosuché, Víno z Moravy

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem vody. Přídavek vody do vína je nepovolený enologický (vinařský) postup.

Obal: KEG sud á 50 l

Množství výrobku v balení: 50 l

Výrobce: Vinařství Herzán Igor, Zahradní 804, Velké Bílovice 691 02, Česká republika

Místo kontroly: Igor Herzán, "Vinotéka Nechorka", Malátova 1953/7, 586 01 Jihlava, IČ: 65809700

Země původu: Česko

Burčák bílý, země původu Česká republika

Kategorie: Falšované potraviny

Burčák byl falšovaný nepovoleným přídavkem 21 % vody.

Obal: Skleněná nádoba o objemu 5 l

Výrobce: Petr Hrubý, Mlýnská č. 367, 696 21 Prušánky

Místo kontroly: JIŘÍ RANDULA, "Stánek", Přístavní - stánek u přehrady, 635 00 Brno; IČ: 62116029

Země původu: Česko

Ze zahraničí

Švédsko převzalo předsednictví v Radě Evropské Unie, mezi zemědělsko-potravinářské priority Švédsko zařadilo chráněné značení původu i značení výživových hodnot potravin na přední straně obalů

Švédsko převzalo od ledna 2023 předsednictví v Radě EU po České republice, Radě bude předsedat do konce června 2023. V druhé polovině roku pak převezme předsednictví Španělsko. Švédsko v rámci svého předsednictví plánuje soustředit pozornost na zajišťování a udržování bezpečnosti v Evropské Unii, prioritou bude rovněž pokračující ekonomická a vojenská podpora Ukrajiny a podpora vstupu Ukrajiny do EU. Mezi ekonomické priority Švédsko zařadilo konkurenceschopnost EU, odolnost a ekonomický růst. Švédské předsednictví bude rovněž pokračovat v úsilí o řešení vysokých a nestálých cen energie a zároveň se bude zabývat dlouhodobou reformou trhu s energiemi. Další z řady švédských priorit bude i řešení otázek souvisejících s klimatem a přesunem na udržitelné zelené postupy. V zemědělské oblasti Švédsko plánuje monitorovat situaci na zemědělských trzích (v kontextu války na Ukrajině, zemědělských vstupů, možných krizí), reflektovat bude i otázky spojené s obchodem a bioekonomií. Naváže na projednávání o chráněném zeměpisném značení původu u potravin (GIs) i na vyjednávání o změně FADN na FSDN (Zemědělská účetní síť na Zemědělskou datovou síť pro udržitelnost). Mezi hlavní priority švédského předsednictví bude patřit vyjednávání o informacích poskytovaných spotřebitelům (revize nařízení 1169/2011) se zaměřením na značení výživových hodnot na přední straně obalu potravin. Pokračovat bude i ve vyjednávání o udržitelném používání pesticidů, nových genomických technikách, udržitelném obhospodařování lesů a směrnici o průmyslových emisích. Věnovat se bude i problematice obalů a obalových odpadů a podpoře oběhové ekonomiky.

AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 1. 1. 2023

Očekávané události Evropské komise 2023

2023 – Předložení návrhu Evropské komise: legislativní návrh nové propagační politiky

2023 – Předložení zemědělské taxonomie

ODLOŽENO 30/11/2022 – Návrh nařízení o dokládání environmentálních tvrzení pomocí metod ekologické stopy výrobku/organizace (zelená tvrzení)

Druhé čtvrtletí 2023 – Návrh revize pravidel pro genové editace

Druhé čtvrtletí 2023 – Návrh pravidel pro zajištění zdravé půdy v EU

Třetí čtvrtletí 2023 – Návrh legislativního rámce pro udržitelné potravinové systémy

Čtvrté čtvrtletí 2023 – REACH: Revize nařízení o chemických látkách

15/12/2023 – Vypršení licence na používání glyfosátu v EU – rozhodnutí o obnově v polovině roku 2023

WWW.FOODNET.CZ, 9. 1. 2023

Strategie Farm to Fork (F2F, od zemědělce ke spotřebiteli)

19. 12. Nevládní organizace žádají Belgii o spolupráci proti novému hodnocení pesticidů

Poté, co 15 delegací členských států v čele s Polskem předložilo a přesvědčilo Radu EU, aby požádala Komisi o nové posouzení dopadů nového návrhu týkajícího se udržitelného používání pesticidů, belgické nevládní organizace žádají Komisi, aby hlasy členských států neposlouchala, a tvrdí, že tento krok by mohl celou zelenou dohodu vyvést z míry, uvádí Nature&Progrès. Nevládní organizace uvádí, že za použití bezpečnosti potravin jako pochybného argumentu se již nějakou dobu objevují pokusy tento legislativní průlom zdržet a oslabit. Společně s dalšími nevládními organizacemi (Natagora, WWF, Greenpeace) zaslaly dopis všem kompetentním regionálním a federálním ministrům Belgie, aby zajistily, že Belgie v rámci Rady zaujme jasný postoj ve prospěch Zelené dohody, a bude tak hájit původní návrh Komise. „Jsme velmi znepokojeni neustálými útoky, jejichž cílem je oslabit [směrnici] a oddálit její přijetí na úkor všech evropských občanů“, píší.

14. 12. Ekologická stopa výrobků: vydláždí EU cestu?

V posledních letech se množí iniciativy v oblasti označování životního prostředí. Evropská komise plánuje v příštích měsících navrhnout harmonizovaný rámec EU, který by upravoval tento druh označování, ale tato iniciativa již zaznamenala určitá zpoždění ve svém harmonogramu. Komise ve své Zelené dohodě upřesňuje, že společnosti, které uvádějí environmentální tvrzení, je budou muset zdůvodnit, aby bylo možné objektivně posoudit jejich dopad na životní prostředí. Zveřejnění této iniciativy (známé také jako „zelená tvrzení“), bylo naplánováno na březen 2022, poté odloženo na konec listopadu a následně opět odloženo na první čtvrtletí roku 2023. Evropská komise ve svých úvahách argumentuje tím, že harmonizovaná metodika jednak ochrání spotřebitele před používáním nepravdivých nebo zavádějících environmentálních tvrzení (greenwashing), jednak zajistí jednotné používání těchto tvrzení ▸

v rámci trhu EU. Jako jedinečnou metodu kvantifikace navrhla Komise jako předního kandidáta ekologickou stopu výrobku (PEF), která využívá hodnocení životního cyklu (LCA). Tato metodika prochází celým hodnotovým řetězcem, od těžby surovin až po konec životnosti, a měří environmentální výkonnost výrobku.

13. 12. Komise je připravena dohodnout se se zeměmi EU na omezení pesticidů

Poté, co většina členských států EU vyzvala k novému posouzení dopadů návrhu na obnovení právních předpisů o udržitelném používání pesticidů, komisařka Kyriakidesová uvedla, že je otevřena diskusi o navrhovaném zákoně, jehož cílem je snížit používání chemických přípravků na ochranu rostlin a rizika s nimi spojená o 50 % do konce roku 2030. Uvedla, že nikdy nešlo o návrh typu „ber, nebo nech být" a že Komise zůstává otevřená možným řešením a hledání cest vpřed. Zdůraznila význam omezení pesticidů ve jménu ochrany lidského zdraví a životního prostředí, zároveň však uvedla, že Komise si je plně vědoma velkých obav, které existují kvůli ruské válce na Ukrajině v otázkách souvisejících s potravinovou bezpečností. Menšina členských států se postavila proti riziku jakéhokoli zpoždění při přijímání nového nařízení o pesticidech: „pro Německo je nejdůležitější, aby nedocházelo k přerušení prací nebo zpoždění" při plnění cílů snižování; nizozemský stálý zástupce uvedl, že nemůžeme připustit, aby uplynulo více času, a je třeba zde postupovat rychle a snížit používání POR.

12. 12. Používání pesticidů: DG AGRI uvedlo, že jsou otevřeni jednání

Zástupce generálního ředitele GŘ AGRI Michael Niejarh uvedl, že u návrhu legislativy týkající se udržitelného používání pesticidů se vyskytly technické problémy, které je třeba odstranit, GŘ AGRI je tedy otevřeno dialogu. Zdůraznil, že po ruské invazi na Ukrajinu není nic samozřejmé a že pracují na zajištění potravinové bezpečnosti kontinentu a cenové dostupnosti pro spotřebitele. Nicméně musíme být úspěšní v přechodu, aby naše potravinové systémy byly odolnější, protože bez tohoto přechodu bychom nebyli schopni poskytnout potravinovou bezpečnost v dlouhodobém horizontu, protože nemusíme předvídat, co se stane v příštích 6 měsících, ale co se stane v příštích 20 až 30 letech.

5. 12. Certifikace uhlíkových kreditů EK, „nezbytný odrazový můstek" na cestě k čisté nule, nebo potenciální greenwashingový nástroj?

Evropská komise chce vytvořit dobrovolný rámec pro celou EU, který by „spolehlivě" certifikoval „vysoce kvalitní" odstraňování uhlíku. Cílem návrhu je podle regulačních orgánů podpořit inovativní technologie a udržitelná řešení pro uhlíkové zemědělství: Navrhované nařízení výrazně zlepší schopnost EU definovat, monitorovat a ověřovat odstraňování uhlíku. Vyšší transparentnost zajistí důvěru zúčastněných stran a průmyslu a zabrání „greenwashingu", uvedla Komise. Návrh se zabývá třemi způsoby odstraňování a ukládání uhlíku: trvalým odstraňováním, ukládáním uhlíku do produktů a uhlíkovým zemědělstvím (což podle Komise znamená pouze zvýšené ukládání do půdy).

Návrh předložil kritéria kvality, která mají zajistit srovnatelnost odstraňování uhlíku, zejména: kvantifikaci (tyto činnosti musí být přesně měřeny a musí přinášet jednoznačný přínos pro klima), doplňkovost (tyto činnosti musí jít nad rámec stávajících postupů a toho, co vyžadují právní předpisy), dlouhodobé ukládání (certifikáty jsou vázány na dobu ukládání uhlíku, aby bylo zajištěno trvalé ukládání), udržitelnost (činnosti odstraňování uhlíku musí zachovávat cíle udržitelnosti a přispívat k nim). Návrh se zaměřuje pouze na certifikované snižování uhlíku, které lze započítat jako záporné emise, a nikoli na snižování emisí. Propady uhlíku lze vytvářet prostřednictvím opatření založených na přírodě, jako je zalesňování nebo zemědělské postupy, které pomáhají ukládat uhlík do orné půdy.

1. 12. Plán uhlíkového zemědělství nejde dostatečně daleko

Irský europoslanec Colm Markey (EPP) zaujal velmi jasné stanovisko k návrhu Komise týkajícímu se iniciativy uhlíkového zemědělství a označil jej za „nedostatečně razantní, aby přinesl výsledky pro životní prostředí a zemědělce". „Potřebujeme robustní opatření a měření, abychom přilákali investice, a já si nemyslím, že tento návrh jde v tomto ohledu dostatečně daleko. Uznává sice rozšířené uhlíkové kredity, ale musí jít i v této oblasti dále, včetně energetické stopy na farmě," pokračoval. Navíc myšlenka, že můžete být odměňováni za hospodaření s rašeliništi a mokřady, je pozitivní, ale není dostatečně podrobně popsáno, jak by to fungovalo a jaký by to mělo dopad na zemědělskou produkci, takže potřebujeme mnohem více jasnosti. Irská organizace zemědělců návrh přivítala kriticky a označila jej za „zklamání".

30. 11. Potravinářský průmysl označil návrh zákona EU o obalech za neproveditelný

Evropská komise 30. listopadu představila svůj nový legislativní návrh, který aktualizuje pravidla EU pro obaly a jehož cílem je podle Komise řešit problém nárůstu plýtvání a „frustrace spotřebitelů". Bez přijetí opatření by EU do roku 2030 zaznamenala další 19% nárůst odpadu z obalů a v případě odpadu z plastových obalů dokonce 46% nárůst, uvádí se v prohlášení. Proto se navrhují nové cíle pro opětovné použití v řadě odvětví, včetně nápojů, potravin určených ke konzumaci a dopravy. To je podpořeno celkovým cílem předcházení vzniku odpadu ve výši 5 % do roku 2030 a 10 % do roku 2035. Zástupci potravinářského a nápojového průmyslu sice připustili pozitivní aspekty návrhu, ale upozornili, že v něm chybí nástroje na podporu potravinářského, nápojového a obalového odvětví s infrastrukturou a prostředky, které by umožnily rychlejší zavádění procesů snižování, opětovného použití a recyklace. Nelíbí se jim také časové lhůty, které jsou v legislativě navrženy a které považují za nerealistické, přičemž návrh ponechává příliš velký prostor pro odlišné národní iniciativy, což by mohlo vést k další fragmentaci trhu.

29. 11. Francie: Výrobci obviňují supermarkety, že odcházejí od biopotravin

V otevřeném dopise podepsaném francouzskými sdruženími Synabio, Forebio a Fnab a adresovaném společnostem Leclerc, Coopératives U, Carrefour, Auchain, Casino, Intermarché a Cora (hlavní maloobchodní řetězce ve Francii) kritizují, že maloobchodníci v kontextu „cválající inflace" nahrazují ekologické produkty. Rozvoj přístupů, jako je HVE nebo Zero Pesticide Residue, které si přivlastňují kódy označení ekologického zemědělství, i když zdaleka nenabízejí stejnou úroveň požadavků, vyvolává mezi spotřebiteli zmatek, uvádějí signatáři. Organizace píšící otevřený dopis kritizují supermarkety za to, že ruší své týmy, které se dříve věnovaly ekologic-

kým produktům, že utápějí své výrobky v „kategoriích se špatně definovanými hranicemi, jako je „udržitelná nabídka“, a že snižují nabídku ekologických produktů. Tento pokles odhadují na 7,3 % v období od ledna do září 2022.

28. 11. Itálie: Diverzifikace plodin. Výsledky veřejné konzultace – obavy ze ztráty ziskovosti

Projekt Horizon s názvem Diverfarming se po dobu 5 let zaměřoval na diverzifikaci plodin a analyzoval možnost snížení externích vstupů díky diverzifikaci plodin. Cílem veřejné konzultace, která tento projekt uzavřela, bylo zjistit, co si zemědělci, technici a majitelé podniků myslí o diverzifikaci plodin a jejím provádění (týkající se Itálie). Za největší problémy, které bylo třeba překonat, byly považovány obavy ze ztráty produktivity a omezené možnosti vzdělávání zemědělců v oblasti této specifické metodiky. Pozitivní je, že luštěniny, které byly vybrány ke střídání s rajčaty (v Itálii), již zemědělci znají a odpovídají cílům projektu, jímž je zlepšení zdraví půdy a biologické rozmanitosti na zemědělské půdě.

22. 11. Plány na snížení pesticidů zůstávají „otevřeným“ problémem, říká komisař pro zemědělství

Zatímco členské státy žádají Komisi, aby přehodnotila své posouzení dopadů týkající se revize směrnice o udržitelném používání pesticidů a zohlednila současnou situaci na trhu a geopolitickou situaci (konflikt na Ukrajině), komisař pro zemědělství uvedl, že je těžké najít správnou rovnováhu mezi povinnostmi snižovat emise, snižovat používání pesticidů v členských státech a tím, jak by mělo být rozdělována podpora. Komisař zdůraznil a vysvětlil, že jádrem problému je, že používání účinných látek se může v jednotlivých zemích EU dramaticky lišit. V Radě získaly členské státy dostatečný konsenzus k tomu, aby 19. prosince přijaly formální rozhodnutí, které Komisi žádá, aby v maximální lhůtě 6 měsíců dodala k této otázce další potřebné údaje.

22. 11. COP27 – podle nevládních organizací „pozoruhodné zklamání“ pro udržitelné potravinové systémy

Zemědělství bylo poprvé zařazeno na program jednání UNFCCC, orgánu OSN pro opatření v oblasti klimatu, jako jeden z přínosů jednání COP27 v egyptském Šarm aš-Šajchu. Rovněž byl odsouhlasen Fond pro krytí ztrát a škod (podle zásady, že rozvojové země postižené změnou klimatu budou odškodněny). Do UNFCC bude nyní začleněna práce na provádění opatření v oblasti klimatu pro zemědělství a potravinovou bezpečnost. Bez ohledu na tyto nové pobídky k tomu, aby byla produkce potravin šetrnější ke klimatu, mnoho zúčastněných stran a nevládních organizací kritizovalo skutečný nedostatek opatření a vyjadřovalo své zklamání, že by chtěli udělat více. Zdůrazňovaly zejména nadvládu agrobyznysu nad zájmy drobných zemědělců a kritizovaly skutečnost, že mnohé z oznámených iniciativ v oblasti potravinářství a zemědělství nedosahují zásadní transformace potravinových systémů, která je nutná k zajištění budoucnosti s oteplením o 1,5 °C, a fakticky podle nich udržují závislost na fosilních palivech a monokulturách náročných na vstupy.

11. 11. Komisař pro zemědělství – rozpočet SZP je příliš malý na to, aby mohl čelit budoucím krizím

Podle komisaře EU pro zemědělství rozpočet společné zemědělské politiky (SZP) – který představuje třetinu celého rozpočtu EU – v současných podmínkách inflace a energetické krize nestačí, pokud má odvětví čelit množství krizí, které ho v budoucnu čekají. Potřebujeme silnější SZP, což znamená, že potřebujeme také více peněz v rozpočtu SZP, řekl v rozhovoru na okraj slyšení v Evropském parlamentu. Poukázal na to, že mezi pandemií covidu a ruskou agresí vůči Ukrajině je toto odvětví téměř v permanentní krizi, a zdůraznil, že tato situace představuje vážné riziko pro potravinovou bezpečnost. Ve skutečnosti z dlouhodobého hlediska nebude možné zajistit potravinovou bezpečnost s tak malým rozpočtem, varoval. To je naše výzva – silnější SZP pro budoucí období po roce 2027, řekl. Podle komisaře by se stejná logika měla vztahovat i na krizový rezervní fond, který byl poprvé v historii spuštěn v dubnu. Wojciechowski si však posteskl, že ani tento fond nestačí, neboť představuje pouze 3 eura na hektar zemědělské půdy v EU, a že SZP nemá dostatek nástrojů, aby se s krizí vyrovnala.

9. 11. Komise EU představila strategii pro řešení krize v oblasti hnojiv

Komise EU zveřejnila sdělení, v němž nastiňuje, jak hodlá řešit rostoucí náklady na hnojiva. Komise píše, že vysoké ceny plynu, válka na Ukrajině a závislost na omezeném počtu dodavatelů, včetně Ruska, ohrozily dostupnost a cenovou přijatelnost hnojiv a ohrozily potravinovou bezpečnost. Uvádí také, že současná krize představuje příležitost urychlit přechod od syntetických hnojiv k udržitelnému zemědělství a potravinářskému systému a zároveň zajistit zemědělcům dostatečné a cenově dostupné dodávky hnojiv. Komise v dokumentu nastínila, že změny dočasného krizového rámce pro státní podporu znamenají, že členské státy EU mohou poskytovat zvláštní podporu zemědělcům i výrobcům hnojiv, což naznačuje, že veřejné orgány mohou hnojiva nakupovat a následně je nabízet zemědělcům za nižší cenu. Prostředky získané ze zastropování zisků elektrárenských společností by mohly být rovněž použity pro vnitrostátní režimy podpory. V případě přídělu plynu mohou mít členské státy preferenční způsob pro výrobce hnojiv. Komise rovněž plánuje podpořit lepší přístup k organickým hnojivům a podpořit přechod evropského průmyslu dusíkatých hnojiv na čpavek vyráběný pomocí obnovitelného vodíku bez fosilních zdrojů.

FARM EUROPE PRO AREV, 9. 1. 2023, PŘEKLAD J. SEDLO (KRÁCENO)

Rada Evropské Unie přijala dokument vyzývající Evropskou komisi ke zpracování doplňkové studie dopadů k návrhu o udržitelném používání pesticidů

Rada EU schválila v uplynulém týdnu, dne 19/12/2022, dokument, který zpracovávalo české předsednictví, a který byl projednáván na Radě pro zemědělství a rybářství. Členské státy v dokumentu vyzývají Evropskou komisi ke zpracování doplňkové studie k dopadům implementace návrhu na udržitelné používání přípravků na ochranu rostlin. Členské státy vítají cíle návrhu snížit do roku 2030 používání a rizika přípravků na ochranu rostlin na úrovni EU o 50 %, jakož i snížit používání nebezpečnějších pesticidů. Dále souhlasí s tím, že tento návrh může být klíčovým nástrojem pro přechod k udržitelnějšímu zemědělství v Evropské unii. Nicméně vzhledem k tomu, že posouzení dopadů předložené Komisí vychází z údajů shromážděných a analyzovaných před vypuknutím války Ruska proti Ukrajině, členské státy se obávají, ▸

že nezohledňuje dlouhodobý dopad na potravinové zabezpečení a konkurenceschopnost zemědělského odvětví EU. Posouzení dopadů Komise podle ministrů neposkytuje odpovídající kvantitativní analýzy možného dopadu návrhu na zemědělské odvětví EU a potenciální zvýšenou potravinovou závislost, ani nezohledňuje dopad navrhovaného zákazu přípravků na ochranu rostlin v citlivých oblastech, zejména vzhledem k omezené dostupnosti nízkorizikových alternativ k běžným chemickým pesticidům, ani skutečnost, že na dovážené potraviny na trh EU se podobné požadavky nevztahují. Ve zprávě se dále konstatuje, že o cílech snížení emisí na vnitrostátní úrovni by se mělo rozhodovat pružně a s přihlédnutím ke specifickým podmínkám každého členského státu. Rada proto vyzývá k poskytnutí doplňujících údajů k výše uvedeným otázkám, aby bylo zajištěno potravinové zabezpečení, které je hlavním cílem zemědělství. V tomto rozhodnutí Rady se Komise vyzývá, aby předložila nezbytné údaje co nejdříve, nejpozději však do šesti měsíců po jeho vstupu v platnost. Aby se zabránilo zpomalení procesu, zdůrazňuje se v rozhodnutí, že práce na technické úrovni v otázkách, kterých se žádost o doplňující údaje netýká, budou pokračovat.

Německo, stejně jako Francie a Španělsko, výzvu k dodatečnému posouzení dopadů nepodpořilo. Německá vláda je spíše pro rychlé provedení návrhů Komise. Podle státní tajemnice Ophelie Nickové, kterou cituje agentura AgE, by nebylo v zájmu zemědělství, kdyby bylo rozšířené posouzení dopadů využito k odložení plánů na snížení množství přípravků na ochranu rostlin. Zemědělci potřebují rychle získat jistotu, jak bude například splněno snížení množství chemických účinných látek na polovinu do roku 2030.

Naproti tomu ministryně zemědělství Porýní-Falce Daniela Schmittová vítá výzvu Rady ministrů EU k dalšímu posouzení dopadů. Podle tiskové zprávy se Schmittová obává, že pokud se původní plány stanou skutečností, bude samotný úplný zákaz znamenat konec zemědělství v „citlivých oblastech“, kde se nachází téměř 40 procent zemědělsky využívané půdy v Porýní-Falci. Kromě toho by radikální snížení mělo nepředvídatelné důsledky pro výnosy a kvalitu v jiných regionech.

WWW.FOODNET.CZ, 25. 12. 2022 A DDW, 5. 1. 2023, JS

Ze Dne vinařů v Porýní-Falci 17. ledna v Neustadtu an der Weinstraße

Přísné plány Evropské komise na zákaz používání přípravků na ochranu rostlin v některých chráněných oblastech jsou v původní podobě zrušeny. Vyplývá to z neoficiálního dopisu, který unikl již koncem listopadu 2022. Nebezpečí pro německé vinaře však zdaleka nekončí, jak vysvětlila Christine Schneiderová (EPP), poslankyně Evropského parlamentu za Porýní-Falc, na Dni vinařů v Porýní-Falci 17. ledna v Neustadtu an der Weinstraße. Nová hrozba proto vychází z dalšího základního cíle evropské zelené dohody: „nařízení o obnově přírody“. Příslušný návrh předložila Evropská komise v červnu loňského roku. Podle Schneiderové také stanoví, že ochrana rostlin může být v některých citlivých oblastech přísně omezena nebo zakázána. Toto nařízení představuje pro odvětví vína mnohem větší nebezpečí: Na rozdíl od nařízení o ochraně rostlin, které se projednává v zemědělském výboru Evropského parlamentu, se tento zákon projednává ve výboru pro životní prostředí. Obávám se, že nařízení o obnově přírody bude využito jako zadní vrátka pro ochranu rostlin, shrnuje Schneiderová.

Současně europoslankyně odsoudila obsah tohoto neoficiálního dokumentu. Komise v něm uznává, že její původní plány nejsou v současné podobě proveditelné. Namísto toho se však nyní navrhuje povolit ochranu rostlin v citlivých oblastech, a tím i plošné pěstování révy vinné – avšak pouze jako certifikovanou ekologickou produkci. Tím by hrozil zánik konvenčního vinařství. Schneiderová proto vyzvala pěstitele, aby se spojili. Používání přípravků na ochranu rostlin musí být omezeno na nezbytnou míru. Nikoli však prostřednictvím zákazů, ale inovativních technologických řešení, jako je digitálně řízená a přesná aplikace prostředků.

Poslankyně Schneiderová ve svém projevu rovněž kritizovala skutečnost, že Spolkové ministerstvo zemědělství se vyslovilo proti již přijatému kompromisu ohledně povinného označování výživových hodnot na lahvích vína. Kompromis stanovil, že na etiketě musí být uvedena energetická hodnota a alergeny a že všechny ostatní složky mohou být uvedeny digitálně. Spolková vláda nyní požaduje, aby se na etiketě lahví uváděly všechny složky. Spolu s prezidentem Svazu vinařů K. Schneiderem vyzvala vinaře, aby se připojili k iniciativě „Víno zodpovědně“. Jen tak lze mít dostatek argumentů a pokračovat v politickém boji, aby se vinařský obor nemusel obávat šokujících obrázků, zákazů reklamy nebo zvyšování daní.

DDW/18. 1. 2023/JS

Siřičitany: bezpečnostní riziko pro spotřebitele s vysokou spotřebou, data ale chybí

Aktualizované hodnocení oxidu siřičitého (E220) a siřičitanů (E221–228)

Odborníci EFSA dospěli ve svém aktualizovaném hodnocení oxidu siřičitého (E220) a siřičitanů (E221–228) k závěru, že příjem siřičitanů potravinami by mohl představovat bezpečnostní riziko pro spotřebitele potravin, které tyto přídatné látky obsahují. Mezery v údajích o toxicitě znamenaly, že rozsah některých nepříznivých účinků na zdraví nebylo možné potvrdit.

Siřičitany se přirozeně vyskytují v našem těle i v potravinách, jako jsou jablka, rýže, cibule a zelí, a v nápojích, jako je víno.

Siřičitany se přidávají jako konzervační látky a antioxidanty (například k zabránění hnědnutí) do řady potravin včetně sušeného ovoce a zeleniny, výrobků z brambor, piva a sladových nápojů, vína a ovocných šťáv. Mohou se také používat k zastavení probíhajícího kvašení během procesu výroby vína.

Bezpečnostní práh

Dr. Maged Younes, předseda Vědeckého panelu EFSA pro potravinářské přídatné látky a aromata, řekl: "Dostupné údaje o toxicitě byly nedostatečné k tomu, abychom mohli stanovit přijatelný denní příjem (acceptable daily intake – ADI). Místo toho jsme vypočítali meze expozice (margin of exposure – MOE) s ohledem na příjem potravy a dávku spojenou s neurotoxickými účinky při testech na zvířatech."

"ADI je mezní hodnota, pod kterou víme, že je denní příjem bezpečný. Pokud existují důkazy o škodlivých účincích, ale není jich dost na to, abychom mohli potvrdit, kolik je bezpečný příjem, MOE nám říká, zda je pravděpodobné, že současný příjem je škodlivý."

MOE je poměr mezi nejnižší odhadovanou dávkou, při níž je pozorován škodlivý účinek, a úrovní expozice dané látce. ▸

V případě siřičitanů by poměr nižší než 80 mohl znamenat bezpečnostní riziko.

Expozice při vysokém příjmu

Dr. Matthew Wright, předseda pracovní skupiny EFSA pro siřičitany, uvedl: "V případě siřičitanů se jedná o velmi vysokou míru expozice: "MOE, které jsme vypočítali, byly nižší než 80 při vysokém příjmu ve všech skupinách populace s výjimkou dospívajících. To znamená, že odhadovaný příjem u těchto spotřebitelů potenciálně překračuje hodnoty, které by byly považovány za bezpečné, a to až o 12,5 % u dětí (3–10 let) a až o 60 % u dospělých."

Panel nalezl důkazy o nepříznivých zdravotních účincích na centrální nervovou soustavu, jako je opožděná reakce nervových buněk na podněty, což je časný příznak dysfunkce nervové soustavy.

Vědci EFSA rovněž zopakovali své předchozí doporučení dále zkoumat přecitlivělost nebo nesnášenlivost u některých citlivých spotřebitelů vzhledem k nedostatkům ve znalostech.

Souvislosti aktualizovaného stanoviska

V roce 2016 EFSA znovu posoudil bezpečnost siřičitanů v rámci programu přehodnocování potravinářských přídatných látek povolených v EU před 20. lednem 2009.

Panel tehdy stanovil dočasný skupinový ADI ve výši 0,7 miligramu na kilogram tělesné hmotnosti a den, dokud nebudou k dispozici nové údaje potřebné pro vyvození závěru o jejich bezpečnosti.

Přestože Evropská komise vyhlásila výzvu k získání údajů, které by řešily nejistoty popsané v předchozím přehodnocení úřadu EFSA, informace poskytnuté průmyslem a dostupné v otevřené literatuře byly pro stanovení ADI nedostatečné.

Evropská agentura pro chemické látky (ECHA) také hodnotila oxid siřičitý samostatně podle nařízení EU o biocidních přípravcích, zejména pokud jde o jeho použití při dezinfekci sudů na víno a jako konzervačního prostředku k zabránění růstu mikroorganismů.

WWW.FOODNET.CZ, ZDROJ: EFSA, 2. 1. 2023

Požadovaný zákaz herbicidů v Champagne nemá být povinností

Dne 8. prosince se konalo valné shromáždění asociace Association Viticole Champenoise (AVC), kterému předcházela bouřlivá diskuse. Diskusi vyvolal cíl stanovený v roce 2018, který byl nedávno zrušen, a to přestat používat herbicidy v oblasti Champagne AOC do roku 2025. Diskuse vyvrcholila otevřeným dopisem 125 vinařů zveřejněným v deníku Le Monde. Prezident sdružení Syndicat Général des Vignerons (SGV) Maxime Toubart v dubnu 2022 stáhl cíl „nulového používání herbicidů v roce 2025“, což znamená, že není zapsán ve specifikacích AOC Champagne. Vinaři v dopise vyzvali Toubarta, aby dodržel cíl nepoužívat herbicidy do roku 2025. V dopise se dále uvádí, že používání herbicidů v šampaňském je v současné době stále motivováno pouze snadností použití a nedostatkem znalostí o dopadech používaných přípravků na životní prostředí a zdraví. Je vyzván k „příkladnému chování“, protože „toto řešení se snáze realizuje v AOC s velmi vysokou přidanou hodnotou“. Alternativy existují a technické služby Comité Champagne a agrární komory je prý předkládají již patnáct let. Signatáři by však přijali zásadu výjimek pro pozemky, které jsou obtížně obdělávatelné, například pozemky na strmých svazích.

Prezident SGV na valné hromadě reagoval na požadavky vinařů: „S ohledem na technická, lidská a finanční omezení není vždy možné opustit herbicidy tak rychle, jak bychom si přáli. Zařazení nové povinnosti do specifikací znamená, že je povinná pro 100 % vinařů. A právě v tom spočívá naše debata.“ Podle Toubarta je zákaz herbicidů cílem, ale neměl by být povinností, protože znamená vyloučení některých vinařství z označení AOC Champagne. Dalším bodem programu byl cíl, aby se odvětví šampaňského stalo do roku 2050 uhlíkově neutrálním. V letech 2003 až 2050 mají být emise sníženy o 75 % a zbytek kompenzován uhlíkovými kredity. Podle Comité Champagne by se uhlíková stopa šampaňského měla v letech 2003 až 2018 snížit o 15 %.

DER WINZER/21. 12. 2022/JS

Přísnější pravidla pro certifikaci HVE ve Francii

Dne 18. listopadu 2022 bylo ve Francii rozhodnuto o dalekosáhlých změnách týkajících se značky ochrany životního prostředí Haute Valeur Evironnementale (HVE = vysoká environmentální hodnota), které vstoupily v platnost 1. ledna 2023. Dosud existovaly dva způsoby, jak získat certifikaci. V budoucnu bude možné získat certifikaci pouze na základě kritérií hospodaření z aktualizovaných specifikací (seznam opatření, která je třeba dodržet pro získání značky). Ty jsou založeny na různých výsledkových ukazatelích v oblastech biologické rozmanitosti, strategie ochrany plodin, používání hnojiv a závlahy – například za zřizování „agroekologických infrastruktur“ (mezi něž patří výsadby křovin atd., které slouží na podporu flóry a fauny) se udělují body, stejně jako za menší množství používaných herbicidů. Ekologické organizace v minulosti kritizovaly označení HVE jako „greenwashing“. Sdružení „Générations Futures“ podalo hromadnou žalobu proti obnoveným předpisům, protože zdraví nebezpečné herbicidy mohou být i nadále používány bez bodových odpočtů pro certifikované podniky.

Počet farem s certifikátem HVE od zavedení značky v roce 2017 exponenciálně roste. Zatímco v říjnu 2017 bylo certifikováno 786 zemědělských podniků, v lednu 2019 se jejich počet již zhruba zdvojnásobil (1 513) a při posledním průzkumu v červenci 2022 dosáhl 29 898, jak uvádí francouzské ministerstvo zemědělství. To může svědčit buď o silně rostoucím ekologickém povědomí ve francouzském zemědělství, nebo o tom, že značku bylo dosud poměrně snadné získat. Přibližně tři čtvrtiny zemědělských podniků jsou údajně z odvětví vinařství.

WEINWIRTSCHAFT/19. 1. 2023/JS

PIWI odrůdy pro region Emilia-Romagna

Po společném projektu na podporu udržitelnosti a oběhového hospodářství se nejvýznamnější družstevní vinařství Emilia-Romagna opět spojila, tentokrát za účelem rozvoje regionálních PIWI odrůd. Cantine Riunite & Civ, nejprodávanější italské vinařství, vinařské družstvo San Martino v Riu, výrobce Tavernello Caviro a Terre Cevico ve spolupráci s výzkumným centrem Ri. Nova založily za tímto účelem konsorcium Vitires. Hlavním úkolem Vitires je koordinovat a rozšiřovat ve spolupráci s veřejnými a soukromými institucemi výzkumné a experimentální programy zabývající se studiem, selekcí, genetickým a odrůdo-

vým zlepšováním autochtonních odrůd vinné révy regionu Emilia-Romagna. Cílem je vyvinout klony a fenotypy odolné vůči houbovým chorobám a vhodné pro pěstitelské techniky v regionu Emilia-Romagna.

Zakladatelské firmy mohou vycházet ze zkušeností, které již získaly v rámci programů genetického zlepšování regionálních odrůd révy vinné v regionu Emilia-Romagna, rovněž ve spolupráci s Nadací Edmunda Macha ze San Michele all'Adige. Dosud bylo zkoumáno 16 regionálních odrůd révy vinné. Bylo vytvořeno více než 700 kříženců a první výběry se již hodnotí, aby se ověřila jejich odolnost vůči patogenům (zejména plísni a padlí révy), jejich přizpůsobivost specifickým pěstitelským podmínkám – také ve vztahu ke klimatickým změnám – a aby se posoudil jejich potenciál ve srovnání s tradičními předními odrůdami.

Konsorcium Vitires chce být ústředním a všezahrnujícím hlasem pro rozvoj rezistentních odrůd révy vinné v regionu Emilia-Romagna. Přidružené firmy dohromady představují více než 70 procent regionální a jedenáct procent celostátní produkce hroznů.

DDW/5. 1. 2023/JS

Spotřebitelé pijí méně vína kvůli inflaci

Analýza trhu s nápoji, kterou provedla společnost IWSR Drinks Market Analysis, zjistila, že spotřebitelé v důsledku inflace volí menší množství a vína vyšší kvality. Mezi mezinárodními trhy existují velké rozdíly. Strategie úspory při spotřebě vína lze zhruba rozdělit do tří kategorií: snížená spotřeba, umírněná a velmi selektivní spotřeba vysoce kvalitních vín a spotřeba s ohledem na cenu v rámci preferovaných značek. Přibližně polovina všech spotřebitelů dotazovaných v rámci studie souhlasila s tvrzením „Obecně se více zajímám o to, jak omezit konzumaci alkoholu“. Mladší spotřebitelé jsou také mnohem více nakloněni umírněné spotřebě než starší spotřebitelé. Na evropských trzích, jako je Německo a Spojené království, téměř polovina spotřebitelů uvedla, že již alespoň při některých příležitostech nepije alkohol v restauracích.

Pozitivní trend lze pozorovat v souvislosti s prémiovými nápoji. Spotřebitelé šampaňského nebo prémiových lihovin mnohem častěji uváděli, že za tyto nápoje utrácejí více peněz. V některých případech bude toto zvýšení výdajů spíše vynucené než dobrovolné, protože se zvýší cena oblíbené značky, vysvětluje IWSR. V reakci na omezené příjmy si spotřebitelé více vybírají značky a snaží se ušetřit peníze na běžných kategoriích nápojů. To je také v souladu s přáním omezit spotřebu obecně. Podle studie se také projevuje opatrnější nákupní chování, například vyčkávání, až budou oblíbené značky ve slevě. Nejvíce zastánců této strategie se našlo v Jižní Americe a Jižní Africe.

Mezi jednotlivými trhy jsou velké rozdíly. Na asijském trhu spotřebitelé při nákupu vína více utrácejí. Spotřebitelé v Evropě jsou naopak opatrnější a snaží se více šetřit. V USA zatím inflace nemá na nákupní chování vína znatelný vliv, a to i přes rostoucí nejistotu v zemi. ISWR uzavírá svoji analýzu: „V Evropě se celkové rozpočty snížily, ale výdaje na jednotku se zvýšily. Pro alkoholový průmysl to znamená, že v nadcházejících měsících utrpí spíše objem než hodnota.“

DER WINZER/23. 12. 2022/JS

Spotřeba vína v Indii narůstá

Spotřeba vína v Indii v posledních letech prudce vzrostla. Podle údajů společnosti Technavio, která monitoruje indický vinařský průmysl, se spotřeba vína v roce 2022 zvýšila o 29 %. Odhaduje se, že obrat indického vinařského odvětví vzroste do roku 2026 o 274 milionů amerických dolarů. Většina vín, která se v Indii konzumují, je domácích (95 %), zatímco dovážená vína jsou vzácná. V minulosti to byli hlavně zahraniční turisté, kteří zvyšovali spotřebu vína v Indii, ale nyní o něj projevuje stále větší zájem i indické obyvatelstvo. Počet přihlášek do kurzů o víně mezi indickými spotřebiteli vzrostl o 200 procent. Obzvláště oblíbená jsou růžová vína, tichá i šumivá.

Během pandemie uvedlo mnoho indických vinařských společností na trh řadu nových vín. Většina vín se prodává za 12 až 15 eur, ale roste i trh s dražšími víny. Podle Světového ekonomického fóra bude Indie do roku 2030 po Číně a USA třetí největší zemí s největším počtem domácností s vysokými příjmy, což povede k dalšímu nárůstu spotřeby vína. Podle prognózy společnosti Statista bude Indie v roce 2100 nejlidnatější zemí světa s přibližně 1,53 miliardy obyvatel. Vinařské odvětví v Indii má hodnotu přibližně 2 biliony amerických dolarů a spotřeba na jednoho obyvatele v Indii je pouze jedna láhev ročně ve srovnání se dvěma lahvemi v Číně a 50 lahvemi v Itálii nebo USA. V Indii je pouze 10 milionů konzumentů vína (asi 0,8 % populace), ale prodej vína neustále roste.

DER WINZER/3. 1. 2023/JS

Brexit přinesl EU nárůst vývozu šumivého vína

Podle Eurostatu bylo v roce 2021 vyvezeno z EU do jiných zemí 636 milionů litrů šumivého vína. V porovnání s 494 mil. litrů z předchozího roku to představuje nárůst objemu vývozu o 29 %. Dokonce i ve srovnání s 528 mil. litrů v roce 2019, který předcházel opatřením proti covidu, se jedná o nárůst o 21 procent. Vysoký podíl Spojeného království (28 % objemu) mezi cílovými trhy naznačuje souvislost s brexitem. Po vystoupení Spojeného království z Evropského společenství 31. ledna 2020 platila do 31. prosince 2020 tzv. přechodná fáze. Souběžně s tím se zahraničního obchodu dotkla i pandemie covidu. Rok 2021 je tedy prakticky prvním rokem, kdy lze Velkou Británii hodnotit jako vývozní destinaci pro šumivá vína z EU.

Největší podíl na vývozu v roce 2021 mělo Prosecco s 273 mil. litrů (47 %), následované Champagne (94 mil. litrů, 15 %) a Cava (65 mil. litrů, 10 %). Téměř dvě třetiny vývozu směřovaly do USA (31 %) a Velké Británie (28 %). Objem dovezený do EU z jiných zemí je spíše okrajový (5,8 mil. litrů) a odpovídá o něco méně než 1 % vyvezeného objemu.

WEINWIRTSCHAFT/5. 1. 2023/JS

Irsko zavádí výstrahu na etiketách vína, Itálie protestuje

EU schválila irskou žádost o zdravotním varování na víně, pivu a lihovinách. Italští výrobci vína ostře protestují proti rozhodnutí EU povolit Irsku zavést povinná zdravotní varování na alkoholických nápojích. Podle irských předpisů musí všechny etikety alkoholických ▸

výrobků obsahovat varování před nebezpečím konzumace alkoholu. Upozorňují na nebezpečí pro těhotné ženy a na souvislost mezi alkoholem a smrtelnými nádorovými onemocněními. Kromě toho musí být uveden obsah alkoholu v gramech, počet kalorií obsažených ve výrobku a odkaz na internetové stránky se zdravotními informacemi o alkoholu. Evropská unie se rozhodla povolit Irsku zavést tato zdravotní varování na alkoholických výrobcích, jako je víno, pivo a lihoviny. Na obalech výrobků tak budou moci být po vzoru tabákových výrobků uvedeny nápisy jako „Alkohol způsobuje onemocnění jater“ nebo „Alkohol a rakovina spolu přímo souvisejí“. Irské orgány oznámily legislativu týkající se této možnosti Bruselu loni v červnu a schválily ji navzdory negativním připomínkám Itálie, Francie, Španělska a dalších šesti států EU, které toto opatření považují za překážku vnitřního trhu. Italští vinaři to považují za útok na své odvětví a toto opatření považují za nebezpečný precedens, který by mohl vést k tomu, že by podobné iniciativy mohly následovat i další země.

Sdružení italských vinařů Federvini, označilo irské nařízení za jednostranné, diskriminační a nepřiměřené. Tvrdí, že je nebezpečné nerozlišovat mezi zneužíváním a běžnou spotřebou a že produkty našeho středomořského zemědělství jsou kriminalizovány, aniž by bylo dosaženo měřitelných a účinných přínosů v boji proti nezodpovědné spotřebě. Sdružení zemědělců Coldiretti varovalo před „teroristickými etiketami“ na lahvích vína a zdůraznilo, že rozhodnutí EU je přímým útokem na Itálii jako předního světového výrobce a vývozce vína. Závazek EU chránit zdraví občanů by neměl být naplňován rozhodnutími, která by mohla nespravedlivě kriminalizovat jednotlivé výrobky bez ohledu na jejich spotřebované množství.

Varovné nápisy na víně znepokojují i politiky v Římě. Poslanci Evropského parlamentu z pravicové vládní strany Lega vyjádřili nad rozhodnutím EU znepokojení a zděšení a zdůraznili, že se jedná o nebezpečný precedens, který ohrožuje italské výrobce vína. „Zelená“ pro Irsko ještě není definitivní: Irsko musí požádat o schválení také WTO, protože tato legislativa je překážkou i na mezinárodní úrovni. Tento proces potrvá přibližně 60 dní.

DER WINZER/16. 1. 2023/JS

Prodej šampaňského poprvé vzrostl na 6 miliard eur

Celosvětový prodej šampaňského dosáhl v roce 2022 celkem 326 mil. lahví. Podle Comité Champagne to představuje nárůst o 1,6 % oproti roku 2021. Po nečekaně dobrém předchozím roce tyto výsledky nadále potvrzují dynamiku trhu se šampaňským, a to jak z hlediska prodeje, tak i obratu. Výsledky za rok 2022 ukazují, že se poptávka zotavila z šoku pandemie v roce 2020. Vinaři a vinařské domy jsou optimističtí a věří, že se jim i nadále podaří uspokojit poptávku na trhu.

WEINWIRTSCHAFT/18. 1. 2023/JS

Odložení zvýšení daně z alkoholu v Anglii

Zvýšení spotřební daně z alkoholu v Anglii bylo odloženo o dalších šest měsíců. V platnost vstoupí nejdříve 1. srpna 2023. Odvětví si oddechlo a žádá ministra financí, aby podpořil spotřebu. Vláda Spojeného království se rozhodla zmrazit zvýšení daně na alkohol, které mělo vstoupit v platnost 1. února, na dalších šest měsíců. Podle prohlášení ministra financí Jamese Cartlidge v Dolní sněmovně to má přinést úlevu průmyslu i spotřebitelům, kteří se již nyní potýkají s téměř 10% nárůstem inflace. Nově jmenovaný ministr zdůraznil, že „to podpoří pohostinství v obtížné zimě. Odvětví alkoholu má zásadní význam pro sociální strukturu naší země a podporuje tisíce pracovních míst.“ Opatření samozřejmě zůstává na stole a mohlo by vstoupit v platnost podle plánu od 1. srpna 2023 na základě nového systému progresivního zdanění podle obsahu alkoholu v nápoji.

Očekává se, že rozhodnutí bude učiněno v rámci jarního rozpočtového prohlášení kancléře státní pokladny 15. března v naději, že „případné zvýšení daní v srpnu bude odrážet škody, které utrpělo odvětví vína a lihovin a pohostinství během pandemie“, uvedl Miles Beale, výkonný ředitel Wine & Spirit Trade Association, pro britský časopis Decanter. Beale také žádá ministra financí, aby zrušil dvouciferné zvýšení daně, a pomohl tak spotřebitelům a podpořil vinařské a lihovarnické odvětví.

DER WINZER/2. 1. 2023/JS

Dubaj kvůli turistům škrtla extrémní daň z alkoholu, koupí ho už i bez licence

Zkušebně na rok zrušila Dubaj jakožto nejlidnatější a druhý největší emirát Spojených arabských emirátů (SAE) třicetiprocentní daň z alkoholu a vyžadovat přestala i poplatek za licenci nutnou k nákupu alkoholu v nákupních a turistických centrech. Krok má podle největších dodavatelů alkoholických nápojů v zemi podpořit hlavně odvětví turistiky. Dubaj se dlouhodobě snaží o to, aby pro cizince byla atraktivním místem.

WWW.IDNES.CZ, 2. 1. 2023

Rekordní objem produkce italských šumivých vín

Podle odhadů Unione Italiana Vin (UIV) a servisního institutu Ismea dosáhne italský sektor šumivých vín v roce 2022 rekordní produkce 970 mil. lahví. Celková finanční hodnota činí 2,85 miliardy eur, z čehož jen exportní trh generuje 2 miliardy eur. Růst o 6 % je způsoben především vývozem (+8 %), ale pozitivně se projeví i vnitřní trh (+1 %). Zejména poptávka na hlavních trzích, v USA, Velké Británii a Německu, zrychluje růst. Dobrých výsledků však bylo dosaženo i na dalších zavedených trzích, jako je Kanada, Švédsko a Japonsko, a prodeje rostou i na mladších trzích, jako je východní Evropa a Francie (+25 % objemu).

Tři druhy Prosecca – DOC, DOCG Conegliano Valdobbiadene a DOCG Asolo nejenže tvoří lví podíl produkce (70 %), ale jsou také celosvětově nejprodávanějším produktem v potravinářském odvětví. Podle prognózy činí jejich obchodní hodnota více než 1,6 miliardy eur. Kromě superbublin se zvýšil prodej také Asti DOCG, Trentodocu a Franciacorty. Italskou produkci šumivých vín tvoří z 83 % vína s CHOP, 6 % připadá na vína CHZO a zbytek na šumivá vína bez specifického označení původu.

WEINWIRTSCHAFT/21. 12. 2022/JS

Nový rok, nové předpisy v Německu

Níže jsou uvedeny nejdůležitější z nich, které by mohly přímo či nepřímo ovlivnit vinařské podniky v Německu a v EU podle Německého svazu vinařů: ▸

Koncem roku 2022 byly vytvořeny všechny evropské a vnitrostátní právní základy pro nové podpůrné zemědělské období 2023 až 2027. Pro zemědělce bude snížena základní sazba. V případě podmíněnosti (GAEC), jejíž splnění je podmínkou pro vyplacení základní prémie, doplňkové prémie a vyrovnávacího příspěvku 2. pilíře, hrají u vinařských podniků vedle zákonných požadavků na hospodaření (SMR) roli GAEC 4 (vytvoření ochranných pásem podél vodních toků) a případně GAEC 5 (snížení rizika poškození půdy a eroze). „Ekoschémata" jsou celostátní jednotná a jednoletá agroenvironmentální opatření. V Německu je nabízeno 7 ekologických programů, účast v nich je dobrovolná. V případě vinařství jsou způsobilé v podstatě pouze 2: zajištění ploch pro biologickou rozmanitost – kvetoucí pásy nebo plochy bylin v trvalých kulturách (150 €/ha) a obhospodařování ploch orné půdy a trvalých kultur v zemědělském podniku bez použití syntetických chemických přípravků na ochranu rostlin (103 €/ha vinice).

Zákonná minimální mzda, která byla 1. října 2022 zvýšena na 12 eur hrubého za odpracovanou hodinu, zůstane v roce 2023 na 12 eurech. Maximální sazba pro „Minijob" je stanovena měsíčně na 520 eur (tj. max. 43 hodin měsíčně nebo 10 hodin týdně při minimální mzdě). Průměrný dodatečný příspěvek v systému povinného zdravotního pojištění se zvýší ze 1,3 na 1,6 procenta. Mnohé fondy povinného zdravotního pojištění budou muset zvýšit své dodatečné příspěvky, které hradí rovným dílem zaměstnavatel a zaměstnanec, nejméně o tuto částku. Sazba příspěvku na pojištění v nezaměstnanosti, která byla od roku 2020 do 31. prosince 2022 dočasně snížena na 2,4 % z důvodu vysokých rezerv Spolkového úřadu práce, se od 1. ledna 2023 vrátí na 2,6 %. Pouze sazba příspěvku na zákonné důchodové pojištění zůstává nezměněna a činí 18,6 %. Od 1. ledna 2023 se změní výše příspěvků na starobní pojištění zemědělců. Měsíční příspěvek se ve starých spolkových zemích zvýší na 286 eur (v předchozím roce 270 eur) a v nových spolkových zemích na 279 eur (v předchozím roce 260 eur) v důsledku úpravy mezi východem a západem, která proběhne do 30. června 2024.

Paušální sazba daně z obratu ze zemědělské výroby klesne od 1. ledna 2023 ze současných 9,5 % na 9,0 %. Maximální výše odpočtu na home office se zvýší z 600 na 1 260 eur ročně, pokud je podnikatelská nebo profesní činnost vykonávána 210 dní v roce v domovské kanceláři. Aby se zabránilo zvýšení daně v důsledku inflace, byly zákonem o vyrovnání inflace upraveny referenční hodnoty sazeb v sazebníku daně z příjmů pro roky 2023 a 2024 – zvýšení základní slevy (nezdanitelného životního minima), slevy na dítě, horní sazby daně a také limity pro osvobození od solidární daňové přirážky.

DDW/5. 1. 2023/JS

Digitální průvodní doklad pro převoz vína v Německu

Zjednodušený průvodní doklad pro zasílání zboží podléhajícího spotřební dani osvobozené od daně, který zahrnuje i víno, se reformuje. Doposud se vyžadovala buď zpoplatněná sada formulářů ve třech vyhotoveních, nebo vhodně upravené a označené obchodní dokumenty. Od 13. února 2023 však již v Německu nebude platit předchozí systém, kdy vstoupí v platnost elektronický tranzitní režim „Systém kontroly přepravy zboží podléhajícího spotřební dani" (EMCS). V režimu EMCS doprovází zboží pouze výtisk „elektronického zjednodušeného průvodního dokladu" (eVBD). Je na něm uveden kód, který mohou úřady naskenovat, aby mohly zásilku bez pochybností zařadit. Veškeré další relevantní doprovodné informace (např. analytické údaje o víně apod.) jsou tedy k dispozici také v digitální podobě. Každý, kdo chce používat bezplatný systém, si musí zřídit účet firemního zákazníka u německých celních orgánů.

WEINWIRTSCHAFT/3. 1. 2023/JS

Restrukturalizace vinic v Porýní-Falci v roce 2023

Od pondělí 2. ledna do 31. ledna 2023 bylo možné podávat žádosti o účast v restrukturalizačním programu EU pro výsadbu révy vinné v roce 2023 v Porýní-Falci. Předpokladem bylo provedené vyklučení. Na opětovnou výsadbu vinic jsou k dispozici dotace ve výši 6 000 až 32 000 eur na hektar. Výše dotace závisí na poloze na rovině, na svazích nebo na strmých svazích a na intenzitě obdělávání. Minimální plocha pro účast je 10 arů v rovinatých lokalitách a pouze 5 arů na svazích.

Vysazovat lze všechny povolené odrůdy révy vinné. Pro rok 2023 se nově zavádí opatření „Úprava šířky meziřadí" pro pěstitelské oblasti Ahr, Střední Rýn a Mosela a „Výsadba polo- nebo vysokmenné révy" ve všech pěstitelských oblastech. Výsadba a instalace opěrné konstrukce musí být dokončeny nejpozději do 30. června 2023 (jednotná lhůta). Projekty oznámené a dokončené později nemohou být financovány. Žádosti lze podávat elektronicky prostřednictvím Vinařského informačního portálu Agrární komory nebo prostřednictvím formulářů žádostí na stránkách ministerstva.

DDW/5. 1. 2023/JS

Dotace na akumulátorové nůžky v Německu

V roce 2023 bude v rámci SVLFG (Sozialversicherung für Landwirtschaft, Forsten und Gartenbau = Sociální pojištění pro zemědělství, lesnictví a zahradnictví) opět dotován nákup nových vybraných výrobků, které slouží k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Způsobilé jsou také akumulátorové nůžky pro vinohradnictví, ovocnářství, lesní školky nebo pro produkci vánočních stromků. Úhrada činí 30 procent, maximálně však 200 eur. Na všechna finanční opatření je k dispozici celkem 1,2 milionu eur, které budou přiděleny podle pořadí žádostí. Způsobilé jsou všechny podniky, které jsou pojištěny u Asociace pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů v zemědělství (SVZ) a které neobdržely dotaci v letech 2021 a 2022. Všechny způsobilé podniky mohou požádat o jeden příspěvek na akci. Maximální výše dotace zpravidla nepřesahuje 50 % posledního ročního příspěvku zaplaceného do SVZ. Jak informuje SVLFG, produkty lze zakoupit až po vydání závazku financování. Akce skončí, jakmile budou dotace vyčerpány, nejpozději 31. října 2023.

Žádosti o dotace na investice do ochrany před sluncem a teplem lze podávat od 15. března 2023. Patří sem chladicí oblečení (vesty, chladicí čepice s ochranou krku, košile) nebo (pouze u zaměstnavatelských firem) stany s UV ochranou. O finanční prostředky mohou žádat také společnosti se sezónními pracovníky pojištěnými u LBG. Dotace na nákup sluneční a tepelné ochrany činí 50 procent, maximálně však 400 eur.

DDW/19. 1. 2023/JS

Rašení révy již v lednu

Vinaři na jihu Francie hlásí v polovině ledna nejčasnější rašení oček, které kdy bylo zaznamenáno, protože teploty v posledních dnech byly příliš vysoké. Ještě před koncem řezu dosáhly některé dny 20 stupňů, jak uvádějí francouzská média. Od poloviny ledna na sebe vinaři v jižní Francii upozorňují příspěvky na sociálních sítích, na kterých jsou vidět rašící listy na vinicích, například na vinicích odrůd Syrah nebo Grenache. Extrémně mírné teploty ve Středomoří jsou příčinou příliš brzkého začátku vegetačního období. Předčasné rašení může urychlit kvetení révy o měsíc nebo i více. Vinaři a meteorologové se proto o to více obávají vysoké pravděpodobnosti poškození mrazem v nadcházejících týdnech.

DER WINZER/23. 1. 2023/JS

FoodDrinkEurope Data & Trends Report 2022 o potravinářském a nápojovém průmyslu v EU

Ze zprávy Data & Trends 2022 vyplývá, že potravinářský a nápojový průmysl v EU zaměstnává 4,6 milionu lidí, vytváří obrat ve výši 1,1 bilionu eur a přidanou hodnotu 230 miliard eur, což z něj činí významného přispěvatele k ekonomice EU. V téměř polovině z 27 členských států EU je potravinářský a nápojový průmysl největším zaměstnavatelem ve zpracovatelském průmyslu. Vydání pro rok 2022 obsahuje nejnovější údaje o vývoji cen a vstupních nákladů, bioekonomice, očekáváních spotřebitelů a přehled příspěvku tohoto odvětví k zajištění udržitelnějších potravinových systémů.

Data & Trends 2022 přináší také výhled na trhy. EU je největším vývozcem potravinářských výrobků a nápojů na světě, přičemž vývoz mimo EU dosahuje 156 miliard eur a obchodní přebytek činí 73 miliard eur. Zpráva rovněž obsahuje žebříček 52 největších potravinářských a nápojových společností na světě.

Podrobná analýza je v angličtině zde: https://www.fooddrinkeurope.eu/wp-content/uploads/2023/01/FoodDrinkEurope-Data-Trends-2022-digital.pdf

WWW.FOODNET.CZ, 11. 1. 2023

Spojené státy čekají na novou definici piva. Má vzniknout v návaznosti na soudní spor mezi Anheuser-Busch InBev a Constellation Brands

Doposud užívaná definice piva, která je americkými úřady užívána pro legislativní, daňové a označovací účely, patrně dozná změny. Precizace kategorie piva a sladových nápojů se očekává v důsledku soudního sporu, jehož jádrem je právě otázka, jaký nápoj ještě můžeme označovat jako pivo.

Mexická odnož nápojářské společnosti Anheuser-Busch InBev obvinila v roce 2021 americkou firmu Constellation Brands z porušení dohody o používání značky Corona s tím, že ji používá v rozporu s licenčním ujednáním na jiný výrobek než pivo. Constellation používá název Corona pro svůj nápoj hard seltzer, perlivou vodu s alkoholem a příchutí. Nápoje tohoto typu jsou ve Spojených státech velmi populární. Společnost Constellation uvedla Corona Hard Seltzer na trh v únoru 2020 a v roce 2021 měla 6% podíl na americkém trhu hard seltzeru, což z ní činí čtvrtou největší značku v tomto doposud nejasně definovaném segmentu. Nutno dodat, že Constellation svým produktem přímo konkuruje výrobkům stejné kategorie společnosti Anheuser-Busch InBev.

Hard seltzery jsou aktuálně podle amerického Úřadu pro obchod s alkoholem a tabákem (TTB) i Úřadu pro potraviny a léčiva (FDA) klasifikovány jako ochucený nápoj, který spadá do širší kategorie piva. Hlavním fermentačním zdrojem je však obvykle cukr. Předmětný nápoj tohoto soudního sporu neobsahuje (stejně jako valná většina dalších produktů označovaných jako hard seltzer) sladové ani chmelové produkty.

Ať už se jedná o hard seltzer, nealkoholická piva, ready-to-drink koktejly, koktejly na bázi vína nebo čaje, hranice mezi tradičními kategoriemi v alkoholu se stírají. Alkoholické limonádové nápoje typu hard seltzer představovaly v roce 2021 odvětví za více než 4 miliardy dolarů a v roce 2023 by mohly z hlediska prodeje předstihnout mj. např. craftová piva. Americký spotřebitel vnímá tyto výrobky jako nejlepší hodnotu, kterou za své peníze může dostat. Velké pivovarské společnosti se tak postupně mění na nápojové společnosti.

Jedná se o trend, který bude v roce 2023 vhodné sledovat také v kontextu českého exportu. Podle společnosti IWSR, která se zabývá analýzou trhu s nápoji, se předpokládá, že v roce 2025 bude tato doposud nejasně definovaná kategorie nápojů tvořit čtvrtinu všech prodejů alkoholických nápojů v USA.

TEREZA ČERNÁ, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, E-MAIL: TEREZA_CERNA@MZV.CZ

Nová pravidla pro označování organických produktů v USA

27. 1. 2023 – USDA novými pravidly posílilo opatření pro kontrolu a vymáhání podmínek pro ekologické zemědělství a organické produkty. Aktualizovaná pravidla Národního programu ekologického zemědělství (NOP) byla 19. ledna zveřejněna ve federálním registru a od března 2024 budou uplatňována pro domácí i importované organické produkty.

Záměrem USDA je zejména snížit počet případů, kdy dodavatelé prodávají konvenční produkty jako certifikované ekologické. Výrobců a exportérů organických potravin z EU se změna předpisů bude týkat především s ohledem na rozšíření požadavku certifikace amerických partnerů mj. také na subjekty dopravy a skladování.

Americké ministerstvo zemědělství zveřejnilo nové předpisy pro certifikaci ekologických produktů, které podle úřadu zabrání podvodům, zlepší transparentnost v dodavatelském řetězci a sledování původu produktů. "Pravidla pro posílení prosazování ekologického zemědělství", která vstoupí v platnost v březnu 2023 a uplatňována budou od 19. března 2024 podle USDA " spotřebitelům zajistí, že ekologické produkty splňují přísné a konzistentní normy a posílí váhu a hodnotu označení. "

Aktualizovaná pravidla jsou největší změnou předpisů o ekologickém zemědělství od schválení zákona roku 1990 a poskytují výrazné posílení dohledu a pravomocí dozorových orgánů. Jedná o další krok k posílení značky USDA Organic. Tím prvním bylo ohlášení alokace 300 milionů USD do programu USDA Organic Transition Initiative, který nabízí zemědělským podnikům finanční podporu při přechodu do systému ekologického zemědělství a následném uvádění produkce na trh. USDA tato opatření a změny zavádí v době, kdy administrativa usiluje o zvýšení podílu farmářů přecházejících na ekologické zemědělství a také v kontextu posledních ▸

dat, která ukazují mírný pokles celkové plochy ekologicky obdělávané půdy v USA.

Mezi lety 2019 a 2021 se počet certifikovaných ekologických farem v USA zvýšil o 5 % na 17 445, ale počet certifikovaných hektarů se snížil o 11 % na 1,98 milionů ha. Pokles byl významný zejména v sektoru pastvin (o 36 %).

Nová pravidla se týkají amerických ekologických farmářů a potravinářů, ale i obchodníků, distributorů, importérů nebo poskytovatelů služeb. Bude vyžadováno používání dovozních certifikátů NOP pro všechny ekologické produkty vstupující do Spojených států s cílem zlepšit dohled a sledovatelnost. Nová pravidla rovněž specifikují pravomoc NOP šířeji dohlížet na činnost certifikačních subjektů a jejich zástupců. Jednou ze zásadních změn bude úprava v logistice a skladování, kdy nádoby používané k nemaloobchodní přepravě nebo skladování ekologických produktů budou muset být označeny identifikačními údaji o ekologickém zemědělství, být sledovatelné a uvedené v dokumentaci produktů.

Americký Svaz ekologického obchodu ve svém prohlášení označil pravidla za "významný úspěch" a uvedl, že nařízení bude mít významný a dalekosáhlý dopad na sektor ekologického zemědělství a přispěje velkou měrou k odrazení od a odhalení podvodů v ekologickém zemědělství a k ochraně značky ekologického zemědělství v celém dodavatelském řetězci.

Spojené státy mají s EU uzavřenou tzv. "dohodu o ekvivalenci". Ekologické certifikace podle norem USDA a Evropské unie jsou vzájemně uznávány a umožňují produkty prodávat, označovat a prezentovat jako ekologické na obou trzích. Organické produkty z EU budou podle nových pravidel muset být importovány a obchodovány certifikovanými subjekty, bude je doprovázet dokumentace se záznamem nádob/prostředků užitých k dopravě a skladování a očekávat lze také častější ohlášené a neohlášené kontroly, které mají ročně certifikační subjekty provést min. u 5 % obchodních případů.

Podle Organic Trade Association se prodej biopotravin ve Spojených státech za posledních 10 let více než zdvojnásobil a v roce 2020 vzrostl o rekordních 12,4 %, když tržby dosáhly hodnoty 61,9 miliardy dolarů. Projekce vývoje trhu předpovídá, že kategorie organických potravin bude i v následujících letech růst.

TEREZA ČERNÁ, ZEMĚDĚLSKÁ DIPLOMATKA VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C., EMAIL: TEREZA_CERNA@MZV.CZ

Nizozemí připravuje pravidla zavádějící systém značení výživových hodnot potravin Nutri-Score, a to navzdory varováním nizozemských odborníků na výživu, podle kterých systém může vést k méně zdravému stravování

(22/01/2023) Sedm evropských zemí – Belgie, Francie, Německo, Lucembursko, Nizozemí, Španělsko a Švýcarsko – se v průběhu roku 2021 rozhodlo podpořit zavedení systému označování výživových hodnot potravin Nutri-Score. V tomto kontextu tyto země vytvořily takzvaný „Vědecký výbor Nutri-Score“ (Scientific Committee of the Nutri-Score), který si dal za cíl vyhodnotit a aktualizovat algoritmus, podle kterého je Nutri-Score udělováno. Ten byl aktualizován v polovině loňského roku. Nizozemí nyní pracuje na právní úpravě pravidel pro zavedení systému Nutri-Score na národní úrovni, iniciativa spadá do gesce ministerstva pro zdravotnictví, sociální péči a sport. Návrh by měl být představen v příštích dvou měsících. Iniciativu nicméně kritizují nizozemští odborníci na výživu (zástupci univerzit Wageningen a Amsterdam), kteří žádají ministerstvo o přehodnocení stanoviska. Podle odborníků sice změnou algoritmu systému Nutri-Score došlo k několika úpravám, stále ale nevyhovuje nizozemské potravinářské směrnici, není podle nich ani v souladu s národním přístupem ke zlepšování produktů (NAPV). Odborníci na výživu ve svém vyjádření uvádí, že Nutri-Score a jeho současný algoritmus zůstává matoucím pro spotřebitele, může vést k méně zdravému stravovacímu chování a k posílení nedůvěry k potravinám. Jako příklad odborníci uvádějí zelenou barvou a písmenem „A“ hodnocené čokoládové kuličky, které patří do kategorie snídaňových potravin. Podle odborníků na výživu je důležité zaujmout strukturální přístup, který umožní pozvolné zlepšování produktů, jakým je například právě NAPV. Ministerstvo plánuje spustit konzultace se zúčastněnými stranami v nadcházejících týdnech.

WWW.FOODNET.CZ

Vědci zveřejnili klíčové důkazy a závěry z mezinárodního dublinského summitu o společenské roli masa

(22/01/2023) V říjnu 2022 proběhl v Dublinu (IE) mezinárodní summit zaměřený na roli masa a živočišné výroby ve společnosti, přednášky vědců z celého světa byly zaměřeny na význam masa v evoluci člověka, na optimální stravování ve všech fázích lidského života, na biologickou rozmanitost a zdraví půdy, dopad na životní prostředí a na emise skleníkových plynů, na hospodářský růst, živobytí zemědělců a na rozmanité kultury. Zástupci akademické obce oznámili dne 16/01/2022 zveřejnění klíčových důkazů a závěrů z tohoto summitu, komplexní závěry by měly být publikovány v březnovém vydání časopisu Animal Frontiers. Chovy hospodářských zvířat musí podle vědců postupovat v souladu s nejvyššími vědeckými standardy, posílena musí být spolupráce ve veřejném, akademickém a soukromém sektoru. Díky tomu bude dále docházet ke zlepšování výkonnosti a vlivu chovu hospodářských zvířat a jeho přínosu pro zdraví, životní prostředí a živobytí.

Potraviny živočišného původu poskytují řadu základních živin a dalších zdraví prospěšných látek, z nichž mnohé jsou ve stravě celosvětově nedostatkové, a to i u obyvatel s vyššími příjmy. Pravidelná konzumace masa, mléčných výrobků a vajec v rámci vyvážené stravy je pro člověka prospěšná; Hospodářská a pastevní zvířata jsou schopna využívat půdu nevhodnou pro rostlinnou výrobu a jsou nenahraditelná pro dosažení oběhového zemědělství, protože přeměňují nepoživatelnou biomasu vznikající při výrobě potravin pro spotřebitele na vysoce kvalitní a na živiny bohaté potraviny. Dobře řízené systémy chovu hospodářských zvířat mohou přispívat k sekvestraci uhlíku, zdraví půdy, biologické rozmanitosti, ochraně povodí a dalším důležitým ekosystémovým službám;

Chov hospodářských zvířat zajišťuje potraviny, oblečení, energie, hnojiva, zaměstnání a příjem milionům lidí na celém světě. Vlastnictví hospodářských zvířat je jedním z nejběžnějších soukromých aktiv na světě a je základem mnoha venkovských ekonomik, což má dopad zejména na ekonomické posílení žen, neboť v některých společnostech je to jedno z mála aktiv, které mohou ženy vlastnit;

Možnost volby stravy je luxusem, který není dostupný mnoha lidem na celém světě, včetně těch, kteří se potýkají s přetrvávajícími problémy podvýživy a nemožnosti přístupu k dostatečnému množství bílkovin. Debaty o produkci a spotřebě masa musí zohledňovat etické aspekty, včetně kulturního a historického významu masa, regionálních souvislostí a omezení produkce potravin, přístupu, rovnosti a autonomie.

Vědci rovněž vyzvali akademickou obec k podpoře tzv. Dublinské deklarace, kterou ke dni vydání tohoto zpravodajství podepsalo již 678 vědců z celého světa.

WWW.FOODNET.CZ

Německý ministr zemědělství: Biomrkev místo kari klobásy

Cem Özdemir (Zelení) je spolkovým ministrem pro výživu a zemědělství, 21. 12. představil vládě klíčové body strategie výživy spolkové vlády. Cílem je rostlinná strava. Vládní strategie v oblasti výživy má motivovat spotřebitele, aby jedli méně potravin živočišného původu a více bioproduktů. Podíl biopotravin ve veřejném stravování se má zvýšit v souladu s cílem rozšíření ekologického zemědělství na 30 %.

Reakce na dokument o klíčových otázkách byly smíšené. Německý potravinářský svaz uvítal, že spolková vláda přikládá důležitému tématu výživy velký význam. Odmítl však „jednostrannou propagaci předem stanoveného stravovacího stylu ze strany státu. Jsme přesvědčeni, že kvalitní a vyvážená strava je již dnes v zásadě možná pro všechny obyvatele Německa.“ Částečně kriticky a částečně pozitivně hodnotil dokument také Svaz německých zemědělců (DBV). DBV se důrazně vyslovil proti diskriminaci některých potravin. Státní kampaně proti potravinám živočišného původu jsou nevhodné.

Podle vlastního vyjádření chce spolková vláda prostřednictvím strategie pro výživu přispět k transformaci potravinového systému a vytvořit rámcové podmínky a struktury, aby se všichni obyvatelé Německa mohli stravovat zdravě a udržitelně. Ministr uvedl, že společné stravování ve školách, jídelnách nebo nemocnicích by mělo sloužit jako prostředek, který umožní všem občanům ochutnat kvalitní, chutné a zdravé jídlo. Ti, kteří si vyzkouší, jak dobře chutná ovoce, zelenina nebo luštěniny, možná méně často sáhnou po oblíbeném jídle Němců v jídelně, kterým je párek s kari a hranolky.

WWW.AGRARHEUTE.COM/AUTOR NORBERT LEHMANN/21. 12. 2022/JS'